

Нетрадиційні техніки малювання

Зміст

Стимул до творчості

Розмаїття технік малювання

Вікові можливості дітей

Залучення батьків вихованців

Вплив малювання на дітей

Стимул до творчості

Із раннього віку діти намагаються відобразити свої враження про навколишній світ у зображувальній творчості. Вони малюють пальчиками чи долоньками на запітнілому вікні, паличкою на піску, розлитою водою, інколи маминою помадою чи зубною пастою на склі тощо.

Саме тому так важливо ознайомити дітей із різними техніками зображувального мистецтва, зокрема з нетрадиційними

Розмаїття нетрадиційних технік малювання

- Відбиття листям
- Малювання долонькою, кулачком
- Малювання жорстким напівсухим пензлем
- Відтиснення «печатками» з картоплі
- Відтиснення поролоном
- Відтиснення зім'ятим папером (тканиною)
- Малювання сірниковими коробками
- Малювання пальчиками
- Плямографія
- Плямографія з розбризком
- Ниткографія
- Набризк звичайний
- Живопис із розлитих фарб
- Монотипія предметна
- Монотипія пейзажна
- Чорно-білий граттаж
- Кольоровий граттаж
- Фроттаж
- Малювання восковою крейдою (свічкою) з прописуванням аквареллю
- Малювання мильними бульбашками
- Аплікація з яєчної шкаралупи з розписом зображення аквареллю

Відбиття листям

Інструменти:

Папір
Підсушене чи опале листя
різних дерев
Гуаш
Пензлі

Техніка виконання

Різні за формою листочки дерев покривають фарбами за допомогою пензля, потім прикладають їх до аркуша паперу забарвленою стороною для отримання відбитків. Стебла листочків можна домальовувати пензлем. Прожилки слід провести за допомогою тоненького пензля, злегка змоченого чистою водою

Малювання долонькою, кулачком

Інструменти:

Широкі блюдця з гуашшю
Пензлі
Щільний папір будь-якого
кольору
Серветки

Техніка виконання

Долоньку, кулачок чи пальчик опускають у гуаш і прикладають до аркуша паперу, щоб зробити відбиток. Цей відбиток домальовують пензлями, аби отримати зображення птаха, дерева, метелика тощо. Після роботи руки слід витерти серветкою та помити з милом

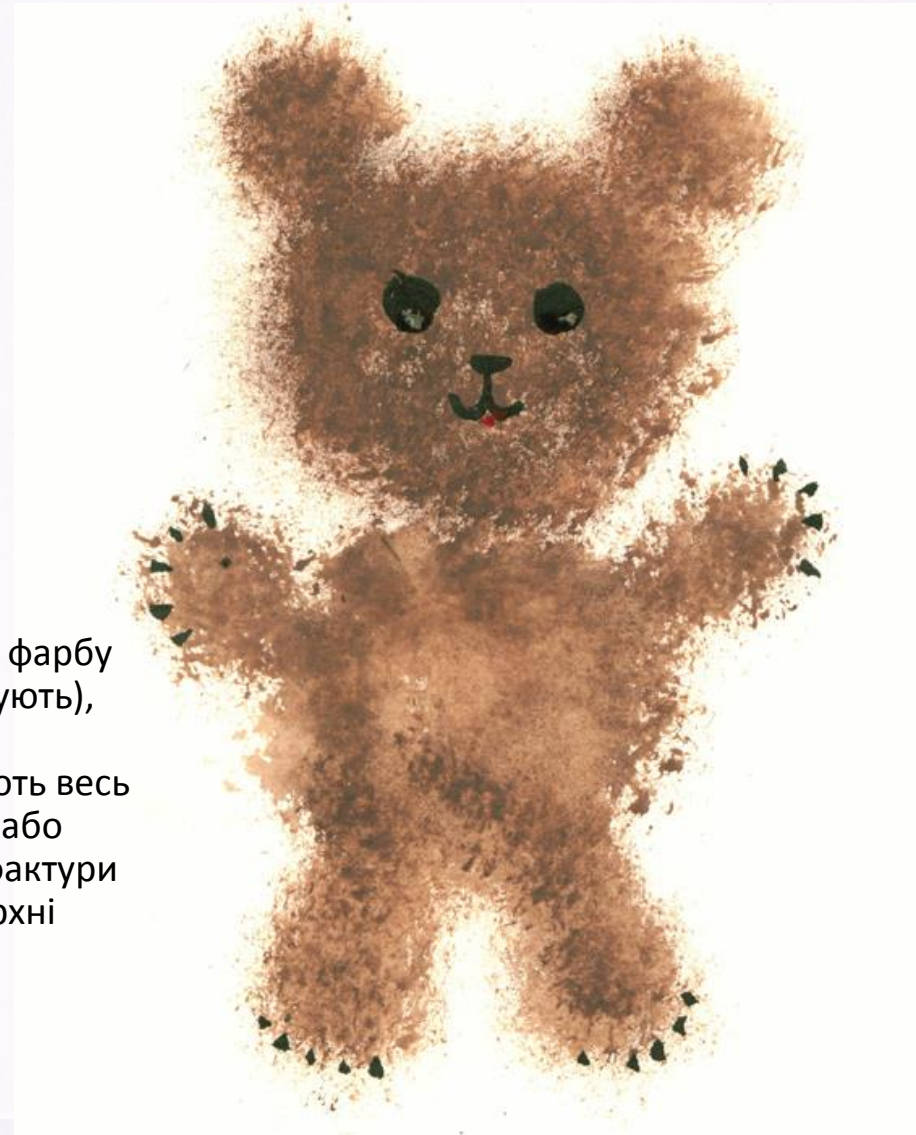
Малювання жорстким напівсухим пензлем

Інструменти:

Широкі блюдця з гуашшю
Пензлі
Щільний папір будь-якого
кольору
Серветки

Техніка виконання

На пензель набирають густу фарбу (воду майже не використовують), після чого дотиками пензля до аркуша паперу заповнюють весь аркуш, контурний малюнок або шаблон. Виходить імітація фактури пухнастої або колючої поверхні

Відтиснення «печатками» з картоплі

Інструменти:

Блюдце з гуашшю

Папір будь-якого кольору й розміру

«Печатка» з картоплі (розрізана навпіл картоплина з вирізаною у формі геометричної фігури, квітки тощо серединою)

Техніка

виконання

«Печатку» з картоплі вмочають у фарбу і роблять відтиски на аркуші паперу

Відтиснення поролоном

Інструменти:

Блюдце або пластикова коробочка, в яку вкладена штемпельна подушка з тонкого поролону, просоченого гуашшю
Папір будь-якого кольору й розміру
Шматочки поролону (замість поролону можна взяти пінопласт або гумку)

Техніка виконання

До штемпельної подушки, змоченої фарбою, слід притиснути шматок поролону і зробити ним відтиск на аркуші паперу. Для того щоб змінити колір відтисків, необхідно використовувати додаткове блюдце зі штемпельною подушкою, змоченою фарбою іншого кольору

Відтиснення зім'ятим папером (тканиною)

Інструменти:

Блюдце або пластикова коробочка, в яку вкладена штемпельна подушка з тонкого поролону, просоченого гуашшю
Папір будь-якого кольору і розміру
Зім'ятий шматочок паперу або тканини

Техніка виконання

Зім'ятий папір чи шматочок тканини слід притиснути до штемпельної подушки, змоченої фарбою, після чого зробити ним відтиск на аркуші паперу

Малювання сірниковими коробками

Інструменти:

Порожні закриті сірникові коробки
Блюдце з гуашшю
Папір будь-якого кольору
й розміру

Техніка виконання

Вертикальну поверхню сірникової коробки змочують у фарбі, налитій у блюдце (воду майже не використовують), після чого роблять відбитки на аркуші паперу, заповнюючи ними весь аркуш або певну частину. Виходить імітація фактурності цегляної поверхні

Малювання пальчиками

Інструменти:

Блюдце з гуашшю
Папір будь-якого
кольору
й розміру
Серветки

Техніка виконання

Пальчик опускають у гуаш і наносять на аркуш паперу крапки, плями тощо залежно від задуму: ягоди, кетяги, квіти; хаотично заповнюють аркуш кольоровими плямами — малювання настрою або фактури кори дерев, поверхні річки, хутра тварин. Після роботи руки слід витерти серветкою та вимити з милом

Плямографія

Інструменти:

Папір
Туш або рідко
розведена гуаш
у блюдці
Пластикова
ложечка
або широкий
пензель № 7–10

Техніка виконання

Пластиковою ложечкою набирають рідку фарбу та виливають її на аркуш, роблячи пляму. Обертаючи аркуш, розмазують пляму — утворюється хаотичне зображення. Потім аркуш накривають зверху іншим аркушем, притискаючи його. Далі знімають верхній аркуш, визначають, на що схоже утворене зображення. За бажанням домальовують елементи зображення, яких бракує

Плямографія з розбризком

Інструменти:

Папір

Туш або рідко розведена гуаш у блюдці

Пластикова ложечка або широкий пензель № 7–10

Техніка виконання

Пластиковою ложечкою набирають рідку фарбу та виливають її на аркуш, роблячи невелику пляму (крапельку). Після цього через трубочку-соломинку дмухають на утворену пляму, обертаючи при цьому аркуш. Навколо плями утворюються бризки

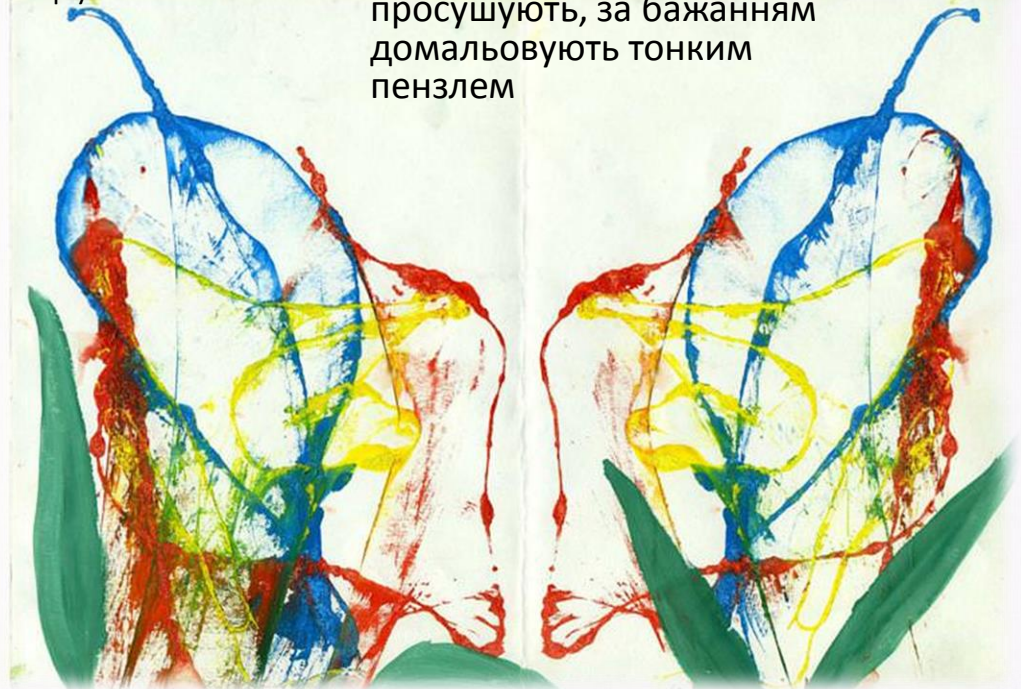
Ниткографія

Інструменти:

Папір
Туш або рідко розведена гуаш у блюдці
Пластикова ложечка
Нитка середньої товщини, удвічі довша за довжину аркуша паперу
Пензлі

Техніка виконання

Нитку слід опустити в фарбу (або, тримаючи нитку за обидва кінці, пофарбувати її пензлем) і викласти нею на аркуші зображення або різні петлі, залишивши кінці нитки вільними за межами аркуша. Потім зверху накладають чистий аркуш, притискаючи його однією рукою, а другою — витягують нитку за кінці, одночасно потягуючи її у різних напрямках. Малюнок просушують, за бажанням домальовують тонким пензлем

Набризк звичайний

Техніка виконання

На пензель набирають фарбу і злегка вдаряють ним об картон або пальчик вільної руки, тримаючи над поверхнею аркуша, до якого прикладений шаблон чи трафарет. Фарба розбризкується, заповнюючи проріз трафарету чи простір аркуша навколо шаблону. Для розбризкування фарби можна також використовувати зубну щітку, яку потрібно тримати вниз щетиною і пальцем рухати щетину, постійно витираючи палець від краплин фарби

Інструменти:

Аркуш картону
Гуаш
Шматочок картону
Жорсткий пензель
Зубна щітка або
грудний аерограф
Шаблони
з природного
матеріалу
або трафарети
з картону

Живопис із розлитих фарб

Інструменти:

Багато пензлів
різної товщини
Акварель, гуаш або
водоємультсїйна
фарба
Склянка з водою

Техніка виконання

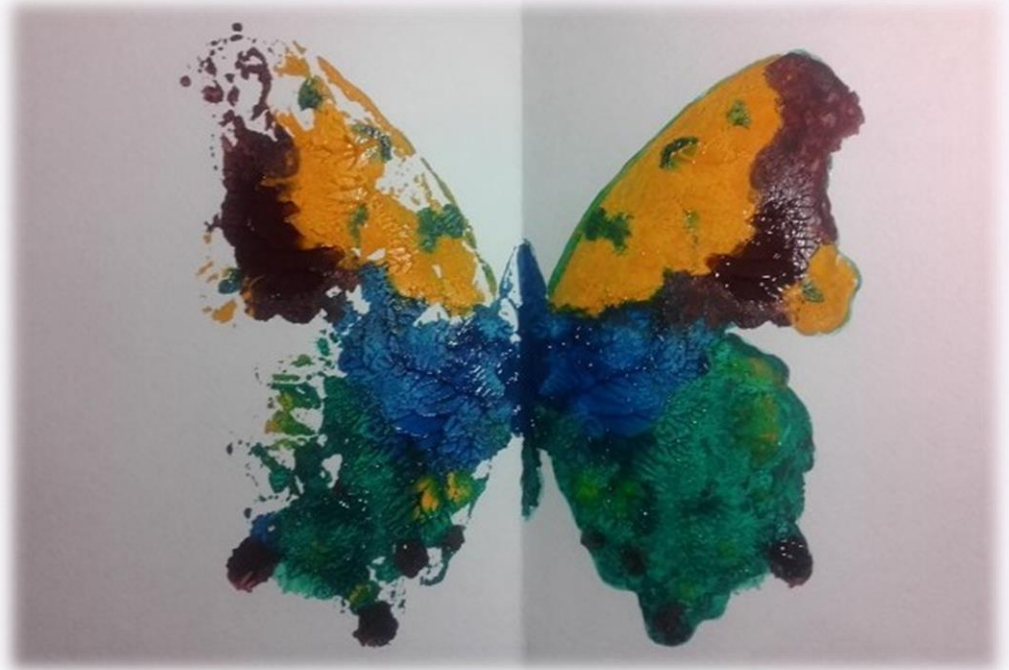
На аркуш паперу нанести кілька плям різними фарбами та пензлями різної товщини. Слід заповнити кольоровими плямами весь аркуш, не залишаючи білих проміжків на папері, не розмазуючи фарбу в один колір. Можна також після висихання фарби намалювати гуашшю дерево, птаха, метелика чи сонечко, а все інше буде тлом

Монотипія предметна

Інструменти:

Папір будь-якого
кольору
і розміру
Пензлі
Гуаш або
акварель

Техніка виконання

Аркуш паперу складають навпіл. На одному боці малюють половину зображення предмета (об'єкти для малювання обирають симетричні). Поки фарба не висухла, аркуш знову складають навпіл для отримання відбитка. Потім зображення можна прикрасити, опрацювуючи його деталі, щоразу так само складаючи аркуш

Монотипія пейзажна

Інструменти:

Папір
Пензлі
Гуаш або акварель
Волога губка
Шматок скла

Техніка виконання

Аркуш паперу складають навпіл. На одному його боці малюють пейзаж, після чого роблять його відбиток на другий бік аркуша, попередньо змочений губкою. Початковий малюнок після того, як з нього зроблено відбиток, додатково промальовують фарбами для більшої яскравості. Виходить імітація віддзеркалення намальованого пейзажу в озері, річці.

Для монотипії також можна використовувати аркуш паперу і шматок скла (краї скла слід обмотати лейкопластиром). Для цього на скло фарбою наносять малюнок та кладуть на нього вологий аркуш паперу. Зображення виходить розмитим

Чорно-білий граттаж

Техніка виконання

Аркуш білого паперу чи картону натирають свічкою так, щоб він був повністю покритий воском. На шар воску наносять кілька шарів туші або гуаші з додаванням рідкого мила. Після обсихання поверхні (15–25 хв.) гострим предметом видряпують малюнок

Інструменти:

Свічка
Широкий пензель
Чорна туш
або гуаш
Рідке мило
Цвях № 50,
№ 100, шило
або порожній
стрижень
(голки, шпильки
використовувати
не
рекомендовано)

Кольоровий граттаж

Інструменти:

Кольоровий картон або щільний папір, заздалегідь затонований акварельними фарбами, гуашшю чи фломастерами (рівним кольором або хаотичними плямами)

Свічка

Широкий пензель

Посудина для гуаші або туші

Цвях або порожній стрижень

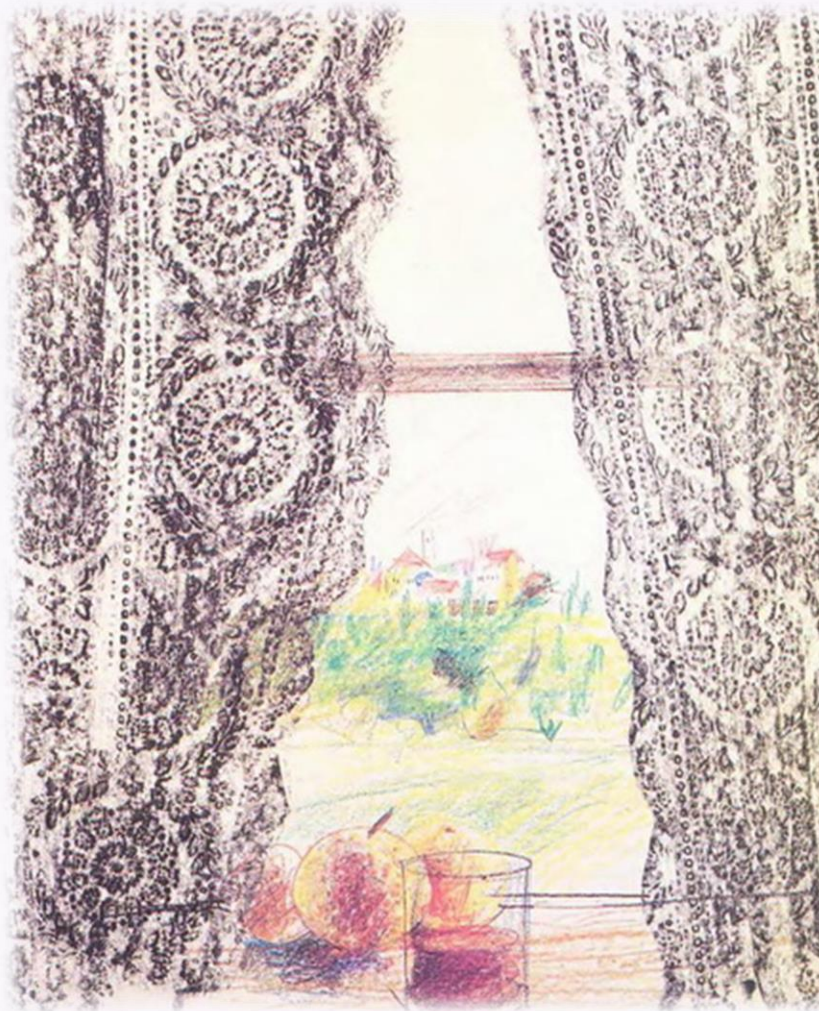
Розведене водою мило

Техніка виконання

Аркуш затонованого паперу чи картону натирають свічкою так, щоб він був повністю покритий воском. На шар воску наносять кілька шарів туші або гуаші з додаванням рідкого мила. Після обсихання поверхні (15–25 хв.) гострим предметом видряпують малюнок

Фроттаж

Інструменти:

Папір
М'який олівець
Аплікація з різних за фактурою предметів або один фактурний предмет (наждачний папір, в'язана серветка, шматок тюлю, решітка, трафарет з картону, зім'ята газета, копійки)

Техніка виконання

На фактурну поверхню слід покласти аркуш паперу та затонувати його олівцем, не сильно натискаючи. З'являється відбиток малюнка з розмитими контурами. За бажанням можна домалювати отримане зображення, додати йому чіткості

Малювання восковою крейдою (свічкою) з прописуванням аквареллю

Інструменти:

Воскова крейда або свічка
Білий папір
Акварель
Пензлі

Техніка виконання

Спочатку малюють лінійно-штриховий рисунок восковою крейдою (свічкою) на білому аркуші паперу. Потім тонують аркуш аквареллю одного або кількох кольорів. Рисунок крейдою (свічкою) залишається не зафарбованим (білим)

Малювання мильними бульбашками

Інструменти:

Гуаш двох кольорів по одній чайній ложці
Папір
Шампунь (1 ст. ложка)
Склянка
Вода (100 г)
Трубочка-соломинка для напоїв

Техніка виконання

У склянці з водою слід розвести фарбу та додати шампунь. Опустити в склянку трубочку-соломинку й дмухати через неї до утворення кольорової піни. Зверху на кольорові бульбашки слід прикласти аркуш паперу для отримання відбитка. Так можна робити кілька разів, бульбашки утворюватимуть різні сполучення кольорів. Зображення можна домалювати пензлем, фломастерами або чорною тушшю

Аплікація з яєчної шкаралупи з розписом зображення аквареллю

Інструменти:

Папір
Клей ПВА
Пензель
Акварель
Склянка з водою
Яєчна шкаралупа
з 5-8-ми яєць

Техніка виконання

На аркуш паперу наносять контур зображення або обводять шаблон. Усе зображення покривають тонким шаром клею, одразу після чого обережно викладають шкаралупу, одночасно приклеюючи. Коли підсохне клей, малюнок слід розписати акварельною фарбою. За необхідності контур можна обвести чорним фломастером чи маркером

Вікові можливості дітей

Молодший дошкільний вік

- плямографія, малювання долонькою, пальчиком, кулачком
- відтиснення зім'ятим папером, поролоном, сірниковою коробкою, «печатками» з картоплі тощо

Середній дошкільний вік

- вищезазначені техніки
- відбиття листям, малювання жорстким напівсухим пензлем, восковою крейдою чи свічкою, малювання з використанням шаблонів і трафаретів
- чорно-білий граттаж, фроттаж, набризк звичайний, монотипія, живопис із розлитих фарб тощо

Старший дошкільний вік

- вищезазначені техніки
- кольоровий граттаж, аплікація з ячної шкаралупи
- малювання свічкою з прописуванням аквареллю, малювання мильними бульбашками тощо

Залучення батьків вихованців

Тісна взаємодія з батьками з питань розвитку дитячої творчості є необхідною умовою розкриття творчого потенціалу дитини.

Як зацікавити батьків дитячою творчістю?

- *Організовувати* виставки дитячих робіт
- *проводити* консультації щодо організації спільної творчої діяльності
- *ознайомлювати* з іграми, спрямованими на розвиток творчих задатків дітей
- *влаштовувати* тренінги, під час яких батьки разом із дітьми вчитимуться малювати, використовуючи нетрадиційні техніки

Вплив малювання на дітей

Використання нетрадиційних технік малювання під час роботи з дошкільниками дає змогу дітям набути таких **ПОЗИТИВНИХ ЯКОСТЕЙ І ВМІНЬ**, як-от:

- упевненість і розкутість у діях під час зображувальної діяльності;
- активність у самостійному виборі зображувальних матеріалів і розміщенні зображення на аркуші паперу;
- здатність аргументувати власні дії;
- самостійність у використанні способів нестандартного розмальовування;
- вміння —
 - експериментувати із зображувальними матеріалами;
 - проявляти фантазію, художню творчість;
 - передавати особисте ставлення до зображуваного

Малюйте із задоволенням!

Розроблено за матеріалами Людмили ПОЛЯКОВОЇ,
директора школи — дитячого садка «Пролісок», Київ